

G. Brenninkmeijer SJ

First: English Version

Second: Dutch Version

SERMON

KRIJTBERG

SATURDAY 11 FEBR. '17

on Jesus Sirach 15, 15 – 20 and Mathew 5, 17 – 37

Since the beginning of this year, my dear friends, since the beginning of the era of Donald Trump, we heard so much about him and all the things he is saying and doing and twittering, that I had promised myself I would not in my sermon cite him, or use him as an example, not even name him. And here I am, starting my sermon with no other than: Donald Gerald Trump. I feel ashamed of myself, but on the other hand, in his actions we can see a perfect example of the wisdom of the world as opposed to the mysterious, hidden wisdom of God, which none of the rulers of this age seems to know.

The readings of this weekend are all about the Thora, God's law given to God's people. The Thora is God's guideline for a happy and prosperous life in the land the Lord promised to give his people. But there is something special about this law. Usually in our world laws are being decreed by people who are in power, people who can impose their will on others. Whether we like it or not we have to obey those laws if we do not want to be penalized. We have no choice. We see that happening in the first 100 days of the Trump presidency. Many decrees are being signed, lots of laws come into effect. People may protest, but they have no choice. Comply or you will be prosecuted. Only judges and journalists seem to be able to stand their ground.

With the Thora, with God's law, that is quite different. In our first reading we heard that we can choose to keep the commandments. Jesus Sirach writes: Before man are life and death, good and evil. Whichever he chooses shall be given to him. Be wise and choose to follow God's guidelines and you will live. This is not in theory, on the contrary. Throughout the history of the people of God we see that in fact they did choose. Often enough they chose not to obey God's commandments. But every time they wandered away from their Lord they ran into disaster. Not because God punished them but, instead of choosing life, they chose death. Because they turned their back on God and did not let Him be their guide and saviour.

But even when we choose to obey God's commandments, we can easily lose our bearings. That is what happened to the scribes and Pharisees, who are being confronted by Jesus in today's gospel. They were champions in living according to the Thora. They were good people, dedicated to the perfect observance of even the smallest part of the law. They wanted to choose life and wanted every single human being to do likewise, so as to be sure to live a good life together.

But Jesus somehow does not have a high regard for their observance. It sounds as if Jesus does not experience their observance as righteousness. The observance itself can become an idol when the law becomes an insurance for eternal life and a measuring rod to judge your neighbor.

The Thora can never be reduced to a set of rules. Obeying a set of rules can never result in righteousness. The bible teaches us that we are created in God's image and likeness. Would God's law, in that case, not also be part of our innermost being? As proper human beings we will only really become alive when and in as much as we make God's law our own. The Thora is not a book of law imposed on us as a law from outside. The Thora becomes God's law in as much as it comes from our

inside. In our innermost being we usually feel what God expects of us, what He wants us to do or where He wants us to go. When our neighbor needs us we will usually feel that in our heart.

God's law is a hidden law. It comes from deep inside. It is there that we hear God's voice with the ears of our heart. It sounds like the voice of our conscience, and it is wise to listen to what our conscience is advising us. But when we are honest we know that our conscience is not always sufficient to keep us on the right track. We do not have God's wisdom on lease. God's voice needs to, all the time, form and guide us and teach us his wisdom. He will always lead us from the letter of the law to the spirit of the law. He will help us understand how justice and mercy might go hand in hand. He will undoubtedly make us appreciate that in life love is the surest guide to peace and righteousness. A loving heart makes us grow into the man, the woman, in God's likeness. Only then will we be alive in the full sense of the word. That is how we are meant to be. So let us choose life and be positive and good people on behalf of a better world than the one we see around us some of our days,

Amen.

PREEK KRIJTBURG ZONDAG, 12 – 02 – '17

over Jesus Sirach 15, 15 – 20 en Matteus 5, 17 – 37

Sinds het begin van dit jaar, beste mensen, sinds het begin van het tijdperk van Donald Trump, hebben we zoveel gehoord over die man, en over wat hij allemaal doet en zegt en twittert, dat ik mezelf had beloofd dat ik hem in deze preek niet zou noemen, niet zou citeren of gebruiken als voorbeeld, helemaal niets. En wat doe ik nu? Nu begin ik mijn preek toch met niemand anders dan Donald Gerald Trump. Ik schaam me dood. Maar van de andere kant kan ik de wijsheid van de wereld, waar over in de lezingen gesproken wordt, nauwelijks beter illustreren dan met de daden en woorden van die nieuwe president van de Verenigde Staten. De wijsheid van de wereld, tegenover de verborgen, geheime wijsheid van God, die de heersers van de wereld niet schijnen te kennen.

De lezingen van dit weekend gaan allemaal over de Thora, de wet die God aan zijn volk heeft gegeven en waarvan Jezus zegt dat Hij er geen jota of stip aan zal afdoen. De Thora is Gods richtlijn voor een gelukkig en welvend leven in het land dat de Heer aan zijn volk beloofd had.

Maar er is met die wet iets speciaals aan de hand. Gewoonlijk worden in onze wereld wetten uitgevaardigd door mensen die de macht hebben, mensen die anderen hun wil kunnen opleggen. En of we het nu leuk vinden of niet, we zullen die wetten moeten gehoorzamen als we niet beboet willen worden. We hebben geen keus. Precies dat zien we gebeuren in de eerste 100 dagen van het presidentschap van Mr. Trump. Het ene dekreet na het andere wordt getekend en wetten worden van kracht. Mensen kunnen protesteren wat ze willen, maar ze hebben geen keus. We moeten ons er wel naar richten. Alleen rechters en journalisten kunnen blijkbaar openlijk tegenspreken.

Dat is bij de Thora wel een beetje anders. In onze eerste lezing hoorden we dat we er voor kunnen kiezen te leven volgens de geboden. Jesus Sirach schrijft: "Vóór de mens liggen het leven en de dood. Hij krijgt waar hij voor kiest." Als je verstandig bent kies je er voor Gods richtlijnen te volgen, want die voeren naar het leven. Dat is geen mooie theorie, integendeel. Gedurende de hele geschiedenis van het Godsvolk zien we dat er inderdaad gekozen werd. Vaak genoeg koos het volk er voor de

geboden aan hun laars te lappen. Maar telkens als zij zich van God afwendden liep dat uit op ellende. En dat was niet omdat God het volk strafte, maar omdat zij, in plaats van het leven te kiezen, kozen voor de dood. Zij keerden God de rug toe en lieten Hem niet hun leidsman en redder zijn.

Maar zelfs als we er voor kiezen om Gods geboden te gehoorzamen is het nog gemakkelijk om van de koers af te raken. Dat is gebeurd met de schriftgeleerden en Farizeën, die in het evangelie van vandaag door Jezus worden aangeklaagd. Zij waren de kampioenen in het leven volgens de Thora. Dat waren goede mensen, die zich toegedden op een nauwgezette naleving van zelfs de kleinste wet. Zij wilden echt kiezen voor het leven en trachtten alle mensen er toe te brengen dat ook te doen, want dan zouden ze op een goede manier kunnen samenleven.

Toch heeft Jezus van hun wetsbetrachting geen hoge pet op. Als je goed luistert dan vindt Jezus dat hun naleving van de wet niet voert tot gerechtigheid. Het ziet er naar uit dat de mensen ondergeschikt worden gemaakt aan hun nauwkeurige wetstrouw. Hun trouw wordt hun afgod en de wet wordt tot meetlat waarmee zij hun naasten beoordelen.

Maar de Thora kan nooit worden teruggebracht tot een stel regels die gehoorzaamd moeten worden. Regels naleven voert zelden tot gerechtigheid. De Heilige Schrift leert ons dat we geschapen zijn tot God's beeld en gelijkenis. Als dat waar is zou Gods wet ons dan niet evenzeer zijn ingeschapen. Als echte mensen zullen we enkel werkelijk gaan leven als we ons Gods wet eigen maken. De Thora is geen wetboek dat ons van buitenaf wordt opgelegd. De Thora wordt Gods wet voor zover ze ons vanuit ons binnenste leidt. In ons binnenste voelen we gewoonlijk haarfijn aan wat God van ons verwacht, wat Hij hoopt dat wij zullen doen of waarheen wij zullen gaan. Als onze naaste ons nodig heeft voelen we dat gewoonlijk heel zuiver aan in ons hart.

Gods wet is een verborgen wet. Ze komt uit ons binnenste en je hoort ze met je hart. Gods stem lijkt op de stem van ons geweten en het is verstandig goed te luisteren naar wat ons geweten ons raadt.

Maar als we eerlijk zijn weten we dat ons geweten niet altijd sterk genoeg is om ons op de juiste koers te houden. We hebben Gods wijsheid niet in pacht. Voortdurend moet Gods inspraak ons vormen en leiden en ons zijn wijsheid leren. Die stem zal ons steeds van de letter van de wet sturen naar de geest van de wet. Zij zal ons leren hoe gerechtigheid hand in hand kan gaan met barmhartigheid. Zij zal ons ongetwijfeld laten voelen dat de liefde de betrouwbaarste gids is naar vrede en gerechtigheid. Een liefdevol hart doet ons uitgroeien naar man of vrouw op God gelijkend. Alleen door de liefde zullen we in de ware zin van het woord 'levende mensen' worden. Zo zijn we bedoeld.

Laten we daarom kiezen voor het leven en om ten bate van onze wereld goede en positieve mensen te zijn. Dan wordt onze samenleving eerder veranderd ten goede dan door nog zo veel getekende dekreten ook. Amen.